

Un milió d'euros per a l'**enciclopèdia** de les Pitiüses

El projecte editorial
més ambiciós
de les illes Pitiüses,
l'«Enciclopèdia
d'Eivissa i Formentera»,
arriba al seu vuitè tom
amb el suport general
de tots els
partits polítics.
Ara cal que la societat
s'hi impliqui més,
ja que la repercussió
aconseguida fins ara
queda molt lluny
de la qualitat de l'obra.

L'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera veurà l'any 2005 el seu vuitè tom, després de signar, fa pocs dies, el conveni entre les institucions implicades per a l'elaboració d'aquest nou volum. Tot i que inicialment estava previst que l'obra no s'estengués més enllà de dotze toms, la realitat quotidiana ha desbordat aquest pronòstic i els seus responsables ja donen per segur que se superarà la quinzena.

L'Enciclopèdia, redactada íntegrament en català, va ser impulsada pel Consell Insular de les Pitiüses l'any 1995 (amb el PP al Govern), i la seua elaboració ha estat continuada de manera ininterrompuda durant els successius governs illencs, independentment del color polític. La seu de la redacció es troba a les dependències del Consell Insular, tot i que els col·laboradors, que ja són uns 120, entre redactors i fotògrafs, es reparteixen per totes les Pitiüses. A més, però, cal sumar-hi també els administratius i funcionaris que coordinen el procés.

L'acord polític entorn de l'Enciclopèdia ha estat absolut. Fins ara cap formació no ha posat en qüestió la continuïtat d'aquesta obra magna, considera l'empresa editorial més important que s'ha dut mai a terme a les Pitiüses. Alguns dels redactors (persones vinculades a la investigació i a la cultura de les illes) reiteren que la qualitat del

producte supera àmpliament altres enciclopèdies semblants que es fan o que s'han fet recentment tant a Mallorca com a Menorca.

L'obra és organitzada per ordre alfabètic i inclou referències de tots els àmbits de la cultura, la història, la política, els esports, la naturalesa, els personatges i qualsevol assumpte referit a Eivissa i Formentera, amb la qual cosa "l'Enciclopèdia s'ha convertit ja en una referència indispensable per al coneixement de les nostres illes", segons el conseller insular Joan Marí Tur, que l'any 1995 va impulsar aquesta iniciativa i de la qual va ser un dels responsables directes.

Cadascun dels set volums que ja estan al carrer ha representat una inversió d'uns 120.000 euros aproximadament, els quals han estat finançats principalment pel Consell Insular, però també per altres entitats que col·laboren en la iniciativa, com Sa Nostra, GESA-Endesa i la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern balear. En total, comptant el vuitè tom, la despesa ha estat d'1 milió d'euros aproximadament, la qual cosa dóna idea de l'abast de l'obra.

Des del volum número 5 l'Enciclopèdia incorpora un CD amb el contingut íntegre de cada tom per poder-lo consultar des de l'ordinador. Els responsables de la feina afirmen que aviat es faran els CD dels altres quatre toms (del primer al quart), i, encara, el que és

Els primers set volums de l'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera'. Alguns dels seus redactors reiteron que la qualitat del producte supera de llarg altres obres d'aquest estil, com les recanviades a Mallorca i a Menorca.

més important, que "molt prompte penjarem l'Enciclopèdia a Internet, tota sencera, la qual cosa és una feina molt gran però necessària", explica Chus Adamuz, una de les administratives que treballa a diari a l'oficina del Consell on es coordinen els treballs.

Alhora, tenint en compte l'abast de la recollida de dades i de la gran investigació que comporta la redacció dels volums de l'Enciclopèdia, l'estudi ha donat lloc a altres obres, derivades d'aquesta, d'abast més concret i específic. Aquest és el cas, per exemple, d'un petit monogràfic que es va publicar l'any passat sobre la veu *George Foster*, un investigador nord-americà que als anys cinquanta va estudiar ses feixes d'Eivissa, és a dir, el peculiar sistema agrícola dels voltants de la ciutat, que precisament avui el Pacte Progressista intenta protegir de la urbanització. També està previst que tota la veu *Formentera*, que ocupa desenes de pàgines de l'Enciclopèdia, aparegui aviat en forma de monografia, ja que l'equip de redactors de la veu va fer "una feina molt bona, amb dades noves i que val la pena de recollir en una publicació a part", afegeix Adamuz.

L'arribada al poder del Pacte Progressista l'any 1999 a penes va representar canvis substancials en l'elaboració de l'obra. L'única novetat important introduïda per l'aleshores consellera insular de Cultura, Fanny Tur, va ser la supressió dels càrrecs polítics al capdavant de la direcció tècnica de l'Enciclopèdia. Així, el conseller del PP Joan Marí Tur (que figurava com a director) va ser substituït per una persona procedent de la cultura, sense càrrecs polítics. Actualment el director és Felip Cirer, professor d'institut i reconeguda personalitat del món de la cultura eivissenca, que ha aconseguit imprimir a l'obra un ritme constant i sense entrebancs.

El conflicte al voltant de la llengua tampoc no ha estat exempt d'aquesta iniciativa, ja que, després que el PP recuperés el govern del Consell el 2003, Joan Marí Tur va anunciar que "no es descartava" que l'Enciclopèdia pogués publicar-se en bilingüe, en castellà i català. Això va escandalitzar instantàniament l'oposició progressista, però de moment aquesta previsió no s'ha dut a la pràctica.

L'Enciclopèdia, que es pot trobar en totes les llibreries de les Pitiüses, ha es-

tat ben acceptada entre la societat, tot i que evidentment en alguns sectors socials molt més que en altres. Les vendes, tanmateix, no superen uns quants centenars d'exemplars per a cada tom. És per aquesta raó que el Consell n'ha abaratit en almenys una ocasió el preu inicial (uns 70 euros per volum) fins a xifres més assequibles per incentivar-ne la compra. Sigui com sigui, els responsables destaquen la qualitat dels materials i dels continguts de cada llibre, que el converteixen en un producte cultural "de luxe".

Avui, l'Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera és utilitzada no sols per estudiosos i investigadors, sinó també com una eina indispensable per als alumnes de l'ensenyament mitjà i universitari. A més, molts particulars gaudeixen en veure que el club esportiu al qual pertanyien durant la infància o el poble on nasqueren són reflectits, amb tot tipus de detalls literaris i gràfics, en aquesta obra magna que ja és "un patrimoni de tots els eivissencs i formenterers", com afirma el director, Felip Cirer.

Joan Lluís Ferrer